

Nytt fra Miljødirektoratet

Miljøringen 15. mars 2018

Kari Holden, seksjonsleder seksjon for hav og sedimenter

Nytt fra sediment

Status 17 prioriterte områder

Område	Status	Status
Oslo	Ferdig 2011. Etterovervåking pågår	Green
Tromsø	Ferdig 2012. Etterovervåking pågår	Green
Härstad	Ferdig 2014. Etterovervåking pågår	Green
Trondheim	Ferdig 2016. Etterovervåking pågår	Green
Kristiansand	Nesten ferdig (ca. 80 %). Tiltaksplan for viktig resterende del (Elkem Carbon) leveres våren 2018.	Green and Yellow
Bergen	Puddefjorden ryddes opp 2017/18. Deretter Store Lungegårdsvann fra 2020/21 og sist Vågen (ca. 2025).	Green, Yellow, and Red
Sandefjord	Ryddes opp i 2017/18. Nesten ferdig	Green and Yellow
Listerjordene	Farsund ferdig 2018. Flekkefjord er planlagt ryddet opp i 2018/19. Fedafjorden planlagt i 2019.	Green, Yellow, and Red
Hammerfest	Sikter mot oppstart 2019. Kobles mot Kystverkets farledsmulning og havnas bygging av ny hovedkai.	Yellow and Red
Ålesund	Kan bli klar til opprydding i Aspevågen i 2019/21	Yellow and Red
Arendal	Eydehavnen er ferdig. Kittelsbukta og Pollen ryddes høst 18/vår 19. Opprydding i Barbuakta forberedes	Green, Yellow, and Red
Drammen	Tiltak: Naturlig tildekning (Dram-menselva) med overvåking. Mindre hotspots må ryddes. Tiltak i Gilhusbukta og utenfor ROM eiendom ble utført i 2017/2018.	Green, Yellow, and Red
Stavanger	Deler av Bangavågen ryddet i 2017. Galeivågen og Jarðarholmen neste. Deretter resten av havna.	Green, Yellow, and Red
Grenland	Tiltak i Gunnekleivfjorden pålagt Norsk Hydro 2018. Forøvrig er stort område sterkt forurenset. Opprydding etter 2025.	Yellow and Red
Sørjorden	Eitheimsvågen tildekket 1990. Store pågående utslipp må reduseres før opprydding.	Green and Red
Ranfjorden	Store pågående utslipp må reduseres før opprydding er aktuelt. Opprydding etter 2025	Red
Sunnalsfjorden	Følges opp gjennom vannforskrift-en og myndighetspålagt overvåking overfor Hydro Sunndal. Opprydding etter 2025	Red

Status utover de 17 prioriterte områdene

Område	Status	Status	Kommentar
Stamsund	Ferdig		Samarbeid med Kystverket/Vestvågøy kommune
Havøysund	Ferdig		Samarbeid med Kystverket/Måsøy kommune
Ramsund	Ferdig		Finansiert av Forsvarsbygg
Haakonsvem	Ferdig		Finansiert av Forsvarsbygg
Horten	Kan bli klar til opprydding i 2018/19. Forsvarsbygg er pådriver		Samarbeid med Forsvarsbygg, Horten kommune, og Horten Industripark. Detaljert tiltaksplanlegging gjenstår. Spilt inn til store nye satsninger 2018.
Florvågen	Florvågen er sterkt forurenset fra malingsfabrikk (Monopol Hempel).		Hempel og grunneier rydder ferdig på land i 2018 for å hindre ytterligere utslipp. Opprydding i sjø anslått å koste kr 150-200 mill. Tvilstomt om vi får Hempel til å bidra med annet enn <u>delfinansiering</u> .

	Ferdig <u>oppryddet</u>		Klar for opprydding, har midler		Klar/nesten klar for opprydding, har ikke midler		Forberedelser pågår
--	-------------------------	--	---------------------------------	--	--	--	---------------------

Forklaring av fargekoder

Nøkkellindikator- og tildekkingsveilederen er oppdatert

- Rapporten "Nøkkellindikator for det nasjonale arbeidet med forurenset sjøbunn" er publisert som veileder (M-831 | 2017)
 - inneholder samtidig noen presiseringer i kapittel 2.3.3 og oppdaterte referanser
- Tildekkingsveilederen (M-411 | 2015) er oppdatert med mindre endringer

Risikovurdering av forurenset sjøbunn M-409 | 2016

Oppdateringsarbeidet er i startgruppen

Beregningsverktøyet; vurdering av K_d -sjablongverdi og tilpasning til hovedtype sediment

Veilederen oversettes til engelsk

Håndteringsveilederen 350 | 2016

Oppdatering pågår, bla:

- Innarbeide undervannsstøy som forurensningstema
- Omtale status for plastforurensning i utfyllingsmasser
- Forbedre søknadsskjema og digitalisere det
- Standard for turbiditetsovervåking av tiltak i vannforekomster
- Norsk Standard 2017; Vannundersøkelser - Overvåking av miljøgifter i blåskjell - Innsamling og prøvebehandling

Effekter av undervannsstøy får mer fokus

Kilder:

- Sprengning i sjø
 - Farledutdyping
 - Eksplisivrydding
- Anleggsstøy
 - Pæling
 - Spunting
 - Boring i sjøbunn

Nye kanalvegger på plass i Trondheim havn. Spunten (kanalveggene) er satt ned i sjøbunnen med vibrolodd. Spunting er en form for impulsstøy som kan gi fysiske skader og stressreaksjoner hos dyr.

Foto: Silje Salomonsen/Trondheim kommune.

Våren 2017 demolerte Forsvaret ca 50 sjøminer, mellom Bastøy og Horten i Horten kommune. Undervannsdetonasjoner og demolering av eksplosiver krever tillatelse etter forurensningsloven, dersom aktiviteten kan medføre nevneverdig skade eller ulempe. Miljødirektoratet er myndighet. Foto: Orlogskaptein Wiggo Korsvik/Forsvaret

Regjeringens strategi mot marin plastspredning

Bygg- og anleggsavfall - «viktig at tillatelser som gis etter f-loven inneholder vilkår som begrenser eller hindrer forurensning med plast.»

«Det er behov for å utrede tiltak i samferdselssektoren for å hindre at plastfiber fra sprøytebetong og sprengsteinmasser havner i marint miljø og ferskvannsområder.»

Miljødirektoratet har jevnlig dialog med samferdselsmyndighetene om tiltak for å redusere plastforbruket og lager et faktaark om håndtering av plast i sprengsteinmasser. Fylkesmannen er miljømyndighet i slike saker, og stiller krav i tråd med strategien. Fylkesmannen har også anmeldt to tiltakshavere.

**Meld. St. 45 (2016 - 2017) Avfall som ressurs
- avfallspolitikk og sirkulær økonomi**

Momenter fra kravstilling i enkeltsaker

Noen viktige erfaringer:

- Statens vegvesen og Bane-Nor har erstattet armeringsplast med stålarmering
- Plast i sprengtråd kan reduseres m/30 %
- Valg av tyngre sprengtråd gjør at de i hovedsak følger med massene ved utlegging og anbefales
- Tiltakshaver må stilles strenge krav til masseleverandør, mottakskontroll må etableres
- Det er svært vanskelig å sortere ut plasten

Foto: Norconsult-rapport - Ryfast, sprengtråd

Foto: Erik Thoring - Armeringsplast på avveie, Ryfast

Nytt fra forurenset grunn

Betongforskriften er på høring!

- Todelt:
 - Saneringsplikt ved høye konsentrasjoner av PCB
 - Gjenbruk uten tillatelse -grenseverdier for råbetong og overflatelag, samt bruksbegrensninger
- Frist for innspill er 1 juni 2018
- Høringsdokumentene finner man [her](#)
- Seksverdig krom utredes i egne prosjekter nå
 - Workshop med analyselabb gjennomført. Enighet om hvilken standardmetode som skal brukes ved analyser (ISO EN 15192)

Opprydning av PFOS/PFAS forurensning

- Forsvaret
 - Bodø lufthavn
 - Rygge
 - Ørland
- Avinor
 - Evenes oppstart juli 2018
 - OSL godt i gang
 - Pålegg om utrede tiltak og kostnadsestimat ved samtlige flyplasser er varslet
- Tyrifjorden
 - Rapport om høye konsentrasjoner i fisk fra Tyrifjorden
 - Mange kilder, men papiremballasjeindustri ser ut å være en stor bidragende kilde
- Nye normverdier PFOS og PFOA
 - Forslag på 2 µg/kg som normverdi på PFOS, 11 µg/kg for PFOA

Nye veiledere/faktaark

- Spredningsveilederen
 - Forslag ferdig i april
- Disponering av rene masser fra store veiprosjekter
- Søknad om dispensasjon fra forurensningsforskriften kap 2-5, kommer innen kort
- Spørsmål og svar på lensevann i bygg- og gravesaker
 - Lensevannet suges e.l. ut av gropen på lokaliteten og slippes rett til resipient - kommunen myndighet til å ta stilling til ved vurdering av tiltaksplanen.
 - Lensevannet samles opp på tanker og fraktes ut av lokaliteten -avfall. Næringsavfall skal fraktes til lovlig avfallsanlegg. Kommunen har ikke myndighet til å ta stilling til håndteringen av lensevannet dersom lensevannet samles opp og blir avfall.

Grunnforurensning

- 715 nye lokaliteter siden lansering
- 214 registrerte eksterne brukere
- Nytt:
 - Massehåndtering for å sette prøvepunkter til historiske
 - Nye stoffkoder (PCB-er, o-Xylen mm.)
 - Historiske flybilder
 - Registrering av varsel om vedtak

Be the Solution to Soil Pollution!

www.miljodirektoratet.no